

ICONOGRAFIA CRISTIANA: PALMA CORONA, LLORER

La palma, la corona d'espines i el llorer són símbols botànics especialment importants en la iconografia cristiana i estan molt implicats en la vida de Jesús.

La corona de Crist no és mai de llorer, sinó d'espines, perquè són el símbol del dolor i de la creu.

El llorer és poder, les espines són representació del dolor. El llorer és dels guanyadors, les espines, en canvi, recorden els qui pateixen. Per això el poeta Verdaguer escriu al seu poema *A Jesús coronat d'espines* (1893):

*Dau les corones a qui les vulla,/ les de la terra s'han de marcir;/ jo en vull
una altra que el vent no esfulla,/ mes amb la vostra l'haig de teixir!*

El llorer és un arbre de fulles sempre verdes i aromàtiques i per això al món antic se'l vinculava amb la immortalitat. Els antics pensaven que provocava somnis profètics quan se'l tenia a prop a la nit i el van consagrar a Apol·lo, el déu protector de les arts, de la música, de la poesia i de l'endevinació.

Però el llorer surt només una vegada a l'Antic Testament i encara els estudiosos discuteixen sobre si la paraula hebrea significa llorer o cedre. Això és significatiu: el llorer és per als vencedors. Jesús, en canvi, és pobre i menyspreat.

Al món grec i romà els vencedors d'una batalla o d'una cursa rebien una corona de llorer. Però Jesús mor a la creu, que és un càstig dolorós reservat als pobres i als esclaus. Jesús no és un vencedor en el sentit humà de la paraula.

Les espines simbolitzen el dolor. Una corona d'espines és, òbviament, el contrari d'una corona reial i, per això mateix, ens diu que la victòria de Crist és la dels pobres i la dels qui pateixen.

Els cristians actualment fan servir el llorer a les processons de Setmana Santa com un símbol de la victòria i de vida eterna perquè Jesús ha vençut la mort.

La palma és símbol de vida eterna i atribut dels màrtirs

Més tard, a l'època paleocristiana les primeres esglésies van assumir un altre símbol: la palma, que era el premi dels màrtirs de la fe. La palmera no és un arbre del desert, sinó que viu als oasis, és a dir, a llocs on hi ha aigua, encara que sigui poca. La seva presència indica que hi ha vida. La palma (*phoenix*) era sagrada també per als egipcis i simbolitzava la vida.

Al Salm 92 es diu que: "*Els justos creixeran com les palmeres*"; la palmera és un arbre que té arrels molt fondes (com la fe) i que dona fruits saborosos (dàtils). Per això els màrtirs de la fe es presenten acompanyats de palmes.

Les branques de palma a les mans dels màrtirs fan referència la vida eterna que es troba al cel. Al darrera d'aquest símbol hi ha un text de l'*Apocalipsi* de Joan, que diu:

Després d'això, vaig veure que hi havia una multitud tan gran que ningú no l'hauria poguda comptar. Eren gent de totes les nacions, tribus, pobles i llengües. S'estaven drets davant el tron i davant l'Anyell, vestits de blanc i amb palmes a les mans, i proclamaven amb veu forta: --La salvació ve del nostre Déu, que seu al tron, i de l'Anyell.

Apocalipsi 7, 9

La palma del diumenge de rams que es refereix a l'entrada de Crist a Jerusalem (Joan 12, 13), té un sentit simbòlic: preveu la mort i la resurrecció després de la crucifixió.

Sobre les branques de palma dels màrtirs sovint s'hi insereix una corona, símbol de santedat.

EXERCICIS:

Oberva el quadre d'Anton van Dyck: *La coronació d'espines* (1620). Per què li posa la corona d'espines l'únic personatge que porta cuirassa? Per què hi ha un gos a l'escena?

Andrea del Sarto: *San Sebastià* (principis del segle XVI). Busca informació sobre el martiri d'aquest sant cristià.

